

**PROGRAMA
DE PODEM**
per a un nou país

Índex

5	Preàmbul
7	Títol preliminar
13	Títol I Dels drets i dels deures fonamentals
51	Títol II De la Corona
55	Títol III De les Corts Generals
59	Títol IV Del Govern i de l'Administració
63	Títol VI Del poder judicial
69	Títol VII Economia i Finances
77	Títol VIII De l'organització territorial de l'Estat
87	Títol IX Del Tribunal Constitucional
91	Disposició derogatòria

Preàmbul

Aquest programa conté les matèries primeres per a un nou país. Un país que no té un altre planeta i que s'esforçarà per construir un nou model industrial compatible amb la nostra vida aquí. Un país feminista, de dones i homes lliures i iguals, lliures de violències i iguals a l'hora de correspondre's de les cures que sostenen la vida i de gaudir d'un sistema públic que vetlli per això. Un país que només es pot construir si rescatem la democràcia d'aquells que la tenen retinguda a la seva agenda de contactes. Un país teixit amb justícia en l'ocupació i en les pensions, en els drets socials, en la contribució fiscal al que és de tots i de totes, i amb justícia territorial. Un país que també és aquesta Espanya buidada que volem recuperar perquè cadascú pugui triar on vol viure.

Aquest programa conté un país que és més a prop que mai, a l'abast de les nostres normes i de les nostres institucions, però sobretot del nostre talent, del nostre esforç i de la comunitat que formem juntes i junts. Als qui aquest nou país no els convé, et diran que no es pot, però mantingues el pas ferm, perquè mai ha estat més a prop i, malgrat tots els seus milions, la història l'escrius tu.

Títol preliminar

Article 1.1.

Espanya es constitueix en un Estat social i democràtic de dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític.

1. Espanya es constitueix també com un Estat feminista i compromès amb la cura del planeta.
2. Treballar per a una Constitució decididament feminista que, entre altres coses, ha de definir les cures com un dret fonamental. Farem un desenvolupament legislatiu que garanteixi l'accés a les cures i la seva provisió de manera universal.

Article 6.

Els partits polítics expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i a la manifestació de la voluntat popular i són instrument fonamental per a la participació política. Podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la llei. L'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics.

3. Prohibir que els partits puguin finançar les seves campanyes electorals mitjançant crèdits bancaris. Qui paga mana, i els bancs no poden manar dins els partits.

4. **Democratitzar els partits.** A banda de les llistes electorals, incorporarem la paritat als òrgans dels partits polítics, i les primàries seran obligatòries per a presidir-ne els òrgans executius.

Article 7.

Els sindicats de treballadors i les associacions empresarials contribueixen a la defensa i a la promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis. [...].

5. **Recuperar el poder de la negociació col·lectiva.** Establirem la prevalença dels convenis de sector, limitarem l'ús de la modificació substancial de les condicions de treball i fixarem una unitat de negociació entre les empreses dependents. Així mateix, restablirem l'anomenada «ultra activitat» dels convenis.
6. **Reconèixer els drets sindicals i civils negats als i les guàrdies civils.** Reconeixem la condició de sindicats de les diferents associacions de la Guàrdia Civil i derogarem les normes que prohibeixin als seus membres la participació en la vida sindical. Alhora, garantirem els seus drets laborals i la capacitat d'organització per defensar-los.

Article 8.1.

Les Forces Armades, constituïdes per l'Exèrcit de Terra, l'Armada i l'Exèrcit de l'Aire, tenen com a missió garantir la sobirania i la independència d'Espanya, defensar-ne la integritat territorial i l'ordenament constitucional.

7. **Dignificar les retribucions dels i les nostres militars i equiparar drets.** Augmentarem les retribucions per aproximar-les a les de les forces i cossos de seguretat de l'Estat (FCSE) i equipararem els seus drets civils; en particular, els drets fonamentals de reunió, manifestació, associació, llibertat d'expressió, sindicació i afiliació a partits polítics, entre altres mesures.
8. **Frenar l'ERO encobert del Ministeri de Defensa per a les i els militars més grans de quaranta-cinc anys.** Suprimirem els actuals compromisos temporals (de tropa i marineria, amb quaranta-cinc anys, i de complement) i establim una carrera militar integral sense discriminacions per escala.

Article 9.1.

Els ciutadans i els poders públics resten subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.

9. **Barrar les portes giratòries a la política, als alts càrrecs de l'Administració i al poder judicial.** Per a fer-ho, considerarem les empreses que cotitzen en borsa com a empreses en què hi ha conflicte d'interessos, ampliarem a cinc anys la durada de la incompatibilitat per poder passar al sector privat i tipificarem com a delicte els casos greus de portes giratòries.

10. **Pla Nacional contra la Corrupció,** amb el qual impulsarem una reforma del Codi Penal per introduir el delicte relacionat amb l'enriquiment il·lícit de càrrecs polítics i la prevaricació administrativa en les contractacions públiques, suborn de funcionari, tràfic d'influències i fraus a l'Administració quan es cometin a través de partits polítics. Ampliarem també les unitats de les FCSE i de l'Agència Tributària destinades a la lluita contra la corrupció i els delictes econòmics, com el blanqueig de capitals. S'oferirà protecció real a qui ho denunciï.

Títol I

Dels drets i dels deures fonamentals

Article 10.1.

La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són fonament de l'ordre polític i de la pau social.

11. **Garantir els ingressos suficients perquè ningú es quedi enrere.** Assegurarem una prestació de suficiència d'ingressos amb una quantia garantida per adult de 600 euros al mes, que s'incrementarà en funció del nombre de membres de la llar fins als 1200 euros. Aquesta renda garantida s'actualitzarà periòdicament.
12. **Situar Espanya a l'avantguarda mundial de l'atenció a la dependència.** Consolidarem un sistema universal, públic i suficient de cures que garanteixi l'autonomia funcional de les persones dependents. Aquest sistema augmentarà el nombre de **persones dependents ateses fins a arribar als 1,6 milions i crearà fins a 400000 nous llocs de treball.** Eliminarem les llistes d'espera i farem arribar les prestacions i els serveis a qui tingui la dependència reconeguda. Els cuidadors i les cuidadores no professionals cotitzaran a la Seguretat Social i rebran prestacions com la d'atur. Revisarem

l'actual sistema d'incompatibilitats i eliminarem el copagament.

- 13. Establir un centre de serveis socials per cada vint mil habitants**, que estarà compost, almenys, per un treballador o una treballadora social, un educador o una educadora social i un psicòleg o una psicòloga.

Article 10.2.

Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s'interpretaran de conformitat amb la Declaració universal dels drets humans i els tractats i els acords internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya.

- 14. Prohibir els desallotjaments sense alternativa d'habitatge.** Garantirem que Espanya compleixi les seves obligacions internacionals pel que fa al dret a l'habitatge i impulsarem protocols de coordinació entre les diferents administracions i el Consell General del Poder Judicial (CGPJ) per a fer efectiva aquesta garantia.
- 15. Fer justícia a la nostra memòria democràtica.** Retirarem les medalles concedides a Billy el

Nen, modificarem la Llei d'Amnistia perquè es puguin jutjar els crims de lesa humanitat del feixisme, anul·larem les condemnes dels tribunals franquistes i auditarem els béns espoliats pel franquisme per tornar-los als seus legítims titulars.

- 16. Espanya, impulsora de la democràcia internacional.** Promourem la democratització del Consell de Seguretat de les Nacions Unides amb la creació d'una Assemblea Parlamentària a l'ONU, escollida democràticament, per abordar temes clau com la violència estructural contra les dones, el canvi climàtic, els desequilibris del comerç internacional, la lluita contra els paradisos fiscals o les migracions. Aquesta assemblea impulsarà plans de xoc per assegurar la paritat a tots els nivells de les organitzacions internacionals; treballarà per garantir la neutralitat de la xarxa; liderarà els treballs per crear una agència internacional de lluita contra la desinformació i reforçarà la justícia climàtica global. Recuperrarem la jurisdicció universal en la seva forma prèvia a les vergonyoses reformes del PSOE el 2009 i del PP el 2014.

Article 14.

Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

17. Implementar un ambiciós programa d'inversions per a la construcció d'uns serveis públics sòlids per a l'economia de les cures i amb la capacitat de crear, en un termini molt curt de temps, més de mig milió de llocs de treball de manera justa per tot el territori.
18. Instaurar la paritat a les administracions públiques i als organismes finançats amb diners públics, com la Reial Acadèmia de la Llengua Espanyola. En el termini de quatre anys hauran de tenir una composició paritària; i, si no és així, se'ls retirarà el finançament públic.
19. Ampliar els drets de les persones lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals a través de l'aprovació de dues lleis: una contra la discriminació per motius d'identitat de gènere i orientació sexual; i una altra que garanteixi la protecció jurídica i el dret a la lliure determinació de la identitat d'aquestes persones.

20. Establir vies legals i segures d'entrada a Espanya, posar fi a la irregularitat sobrevinguda i garantir els drets civils de les persones migrades. Articularem vies legals i segures d'entrada al nostre país. Flexibilitzarem els processos d'arrelament i garantirem els drets civils de les persones migrades, facilitant-los l'accés a la nacionalitat i eliminant l'examen, de manera que les migracions es facin en condicions segures i que l'Estat garanteixi els drets humans, especialment la vida.

Article 15.

Tothom té dret a la vida i a la integritat física i moral, sense que, en cap cas, ningú no pugui ser sotmès a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants. Resta abolida la pena de mort [...].

21. Implementar un Pla Estatal de Lluita contra les Violències Masclistes amb una dotació anual de 600 milions. Aplicarem immediatament el Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, i alhora treballarem per promoure un horitzó de prevenció més ambiciós.
22. Posar en marxa un Pla Integral de Compensació, Reparació i Recuperació de l'autonomia

per a dones que pateixen violències masculistes. Aquest pla inclourà una prestació mínima de 900 euros, la garantia d'alternativa d'habitatge immediata per a les víctimes de la violència masculista i per als nens, nenes i adolescents a càrrec seu i un pla d'ocupació específic per a dones més grans de quaranta-cinc anys, entre altres mesures.

23. **Actualitzar la definició de violència masculista** per tal que reculli totes les formes de violència contra les dones, més enllà de la que exerceixen parelles o exparelles. Això oferirà una protecció equiparable a la resta de dones que pateixen violència; per exemple, per part de desconeguts o de caps i companys de feina.
24. **Passar el «No és no» al «Només sí és sí».** Aprovarem una llei per dur a terme aquesta modificació i perquè les dones tinguin el mateix dret que els homes a ocupar l'espai públic i privat i perquè puguin exercir la seva sexualitat amb llibertat.
25. **Garantir la llibertat de morir dignament.** Registrarem una llei amb totes les garanties necessàries per a les persones que decideixen

posar fi a la seva vida quan pateixen un sofriment irreversible, així com per als i les professionals que les assisteixen.

- 26.** **Objectiu 2020: zero morts al Mediterrani per assegurar el dret a la vida.** Reforçament del servei de Salvament Marítim, que romandrà com a servei públic i civil i l'única funció del qual serà la salvaguarda de la vida al mar. Posarem fi a les prohibicions de sortida de ports espanyols a les ONG. I, a més a més, assegurarem el compliment dels drets humans a la frontera sud impedit les devolucions en calent o exprés il·legals.

Article 16.3.

Cap confessió tindrà caràcter estatal. [...].

- 27.** **Eliminació de l'exempció de l'IBI de la qual gaudeix l'Església,** amb l'excepció dels immobles afectes al culte, els béns la finalitat principal dels quals sigui la utilització per part de Càritas per a l'acció social o altres tipus de béns que gaudeixen d'aquesta exempció per motius generals.
- 28.** **Recuperar els béns immatriculats indegudament per l'Església** que ha inscrit fins el 2015

a partir de simples declaracions dels seus propis membres.

Article 20.1.

Es reconeixen i es protegeixen els drets: a) a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció; b) a la producció i a la creació literària, artística, científica i tècnica.

29. Fi de les lleis mordassa i dels delictes medievals d'ofensa als sentiments religiosos i injúries a la Corona. Derogarem les lleis mordassa i reformarem el Codi Penal per acabar amb la criminalització de la llibertat d'expressió i d'opinió.

30. Fer efectiu l'Estatut de l'Artista per tal de protegir aquells qui treballen en la cultura i fer sostenible la seva feina. Millorarem el reconeixement de les malalties professionals i la seva protecció, els períodes de creació i formació, així com la transició professional al final de les carreres artístiques. Actualitzarem els epígrafs de l'impost d'activitats econòmiques i les proteccions per desocupació i impulsarem protocols contra les violències masclistes.

Article 20.3.

La llei regularà l'organització i el control parlamentari dels mitjans de comunicació social que depenguin de l'Estat o de qualsevol entitat pública i garantirà l'accés a aquests mitjans dels grups socials i polítics significatius, respectant el pluralisme de la societat i de les diferents llengües d'Espanya.

31. **Prohibir que els bancs i els fons siguin propietaris dels mitjans de comunicació.** La salut de la democràcia espanyola exigeix que qui té un enorme poder financer no pugui aprofitar-lo per controlar també la comunicació i la formació d'opinió pública.

32. **Una nova RTVE més plural i democràtica.** Implementarem un Pla de Reforma de RTVE i de les seves societats amb l'objectiu de garantir-ne la transparència, la participació de professionals i de públic, el prestigi del servei públic i la consolidació del procés de renovació mitjançant concurs públic. Assegurem un Programa d'Inversió en producció pròpia per a l'Àmbit Digital, de manera que l'externalització dels serveis informatius en quedi exclosa i s'assoleixin els nivells de dotació previs al 2012.

Article 27.2.

L'educació tindrà com a objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i a les llibertats fonamentals.

33. Assolir la inversió en serveis públics pròpia d'altres Estats de la zona euro en una legislatura. En educació, es passarà del 4% del PIB al 5,6% el 2023.
34. Crear una assignatura de feminismes. L'educació és l'eina principal per a transformar les relacions de desigualtat, de manera que els continguts feministes seran transversals al llarg de tota l'educació i es crearà una assignatura de feminismes en l'educació pública, per la qual cosa es comptarà amb la participació de la comunitat educativa.
35. Implementar un Pla de Millora de la Convivència per a la Prevenció del *Bullying* (assetjament) i la Violència als Centres Educatius. Garantirem la seguretat i la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat, independentment del seu lloc de procedència, orientació sexual, identitat i expressió de gènere o qualsevol altra característica.

- 36.** Posar en marxa una Estratègia de Formació i Alfabetització Digital per al gaudi igualitari dels beneficis del procés de digitalització. Posarem en marxa recursos a tots els nivells del sistema educatiu i de formació al llarg de la vida. Ja des de primària s'inclouran continguts de robòtica, programació, disseny web, *apps*, *hardware* i videojocs.

Article 27.4.

L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït.

- 37.** Garantir la gratuïtat real i efectiva de l'educació obligatòria: llibres, material escolar i menjador durant totes les etapes de l'educació obligatòria per a famílies en situació de vulnerabilitat socioeconòmica. Així mateix, acabarem amb el pagament il·legal de quotes a l'escola concertada.
- 38.** Assegurar un sistema de beques suficient, que no tan sols augmentarà les beques concedides i la quantia, sinó que dependrà exclusivament de la posició econòmica. Així mateix, s'establirà un calendari perquè es resolguin abans del començament del curs acadèmic i s'ingressin durant el primer trimestre.

- 39.** Universitat pública gratuïta, així com la formació professional i els màsters quan siguin habilitants per a exercir una professió (si no, es reduirà el preu fins com a mínim l'actual dels graus).

Article 31.1.

Tothom contribuirà al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà abast confiscatori.

- 40.** Recuperar els 60000 milions del rescat bancari que el Banc d'Espanya va donar per perduts el 2017. Recuperarem aquests diners mitjançant la implementació d'un impost a les transaccions financeres, una reforma de l'impost sobre societats pel que fa a la tributació de les grans corporacions i un impost específic a la banca.
- 41.** Crear un impost per a les grans fortunes que gravi els grans patrimonis per tal de recaptar un 1% del PIB de patrimonis superiors a 1 milió d'euros. L'impost tindrà un mínim exempt per primer habitatge de 400 000 euros i gravarà fins en un 3,5% els patrimonis de més de 100 milions d'euros.

- 42.** **Eliminar els privilegis fiscals de les grans corporacions en l'impost sobre societats i baixar-lo a les pimes.** Establirem un tipus efectiu mínim del 15%, que s'ampliaria fins al 20% per a les entitats financeres i empreses d'hidrocarburs. Alhora rebaixarem el tipus per a les petites empreses del 25% al 23%.
- 43.** **Evitar l'ús de paradisos fiscals per a l'elusió fiscal en l'impost sobre societats.** Reformarem l'impost sobre societats per tal d'evitar que es puguin utilitzar paradisos fiscals o de baixa tributació, de manera que només s'admetrà l'exempció per doble tributació quan s'hagi pagat almenys un 15% efectiu en un altre país.
- 44.** **Eliminar els paradisos fiscals interiors en forma de privilegis de determinats esquemes societaris.** Posarem fi al règim fiscal privilegiat d'entitats de tinença de valors estrangers (ETVE) i de la tributació privilegiada de sicav, fons i societats d'inversió mobiliària i immobiliària (les SOCIMI) i del règim d'impatriats, que permet pagar menys IRPF a persones que es desplacen a Espanya a treballar amb rendes de fins a 600 000 euros.

45. Prohibir la utilització de societats pantalla com un instrument per a disposar de l'habitatge habitual pagant menys impostos.
46. Establir un IRPF més just i progressiu de manera que no tota la càrrega recaigui en qui més treballa. D'una banda, les rendes de més de 100 000 euros anuals contribuiran una mica més, amb un 47%, que arribarà fins al 55% per a rendes superiors als 300 000 euros anuals, i corregirem la injustícia que les rendes del capital tributin molt menys que les rendes del treball. Alhora, reduïrem el tipus del primer tram no exempt de l'IRPF, el tram més baix, al 18%.
47. Fixar un impost de transaccions financeres que gravi les vendes brutes el mateix dia, i no només les netes, i inclogui altres operacions diferents de la compravenda d'accions (per exemple, derivats) per tal de diferenciar entre el petit estalviador que inverteix i les operacions especulatives.
48. Establir un impost a la banca que augmenti 10 punts el tipus impositiu de les entitats financeres en l'impost de societats.

- 49.** **Abaixar l'IVA** al tipus del 4% a més aliments i begudes no alcohòliques, als productes d'higiene femenina i d'alimentació animal, i del 10% a tots els subministraments bàsics (ca-lefacció, gas, electricitat) dels consumidors vulnerables i dels serveis veterinaris. S'impul-sarà **un plus d'un 4% als articles de luxe.**
- 50.** **Fixar un impost per a operacions de l'econo-mia digital** que no tributen, com la publicitat i la intermediació online i la venda de dades, limitat a empreses amb ingressos anuals to-tals mundials de com a mínim 500 milions d'euros i amb ingressos a Espanya superiors als 3 milions d'euros.
- 51.** **Engegar una Estratègia Nacional contra el Fraud Fiscal**, per la qual cosa reforçarem l'Agència Tributària; crearem una Oficina de Lluita contra Grans Defraudadors; incremen-tarem els terminis de prescripció tributària i penal a 5 anys o a 10 anys, incloent penes més grans i abaixant el delictes fiscal als 50 000 euros; i publicarem la llista de les i els amnistiats fiscals dels Governos anteriors amb una prohibició constitucional de repetir-la.

Article 35.1.

Tots els espanyols tenen el deure de treballar i el dret al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció a través del treball i a una remuneració suficient per tal de satisfer les seves necessitats i les de la seva família sense que en cap cas es pugui fer discriminació per raó de sexe.

52. Crear més d'un milió de llocs de treball a partir de la implementació de les propostes de l'Horitzó Verd i Nou Model Industrial, de l'Horitzó Morat i Economia de les Cures, i de l'Horitzó Digital i Nova Economia.
53. Eliminar la mal anomenada «flexibilització» que van instal·lar les reformes laborals del PSOE i del PP. Deixarem un únic tipus de contracte temporal i només podrà realitzar-se per causes productives absolutament imprevistes (no campanyes ni estacions) i organitzatives estrictes, com substitucions per baixes (interinitat).
54. Prohibir els contractes temporals de menys d'un mes i el frau de la concatenació de contractes. El contractes temporals tindran una durada d'entre un i sis mesos. Més enllà dels sis mesos o en cas de frau, la persona contractada de manera temporal es considerarà indefinida.

- 55.** Fer que els contractes indefinits siguin **realment estables**. Per a això, derogarem les reformes laborals de Zapatero i de Rajoy, que també van precaritzar el contracte fix. En particular, establirem una regulació clara i adequada a la conjuntura de quines circumstàncies econòmiques justifiquen l'acomiadament objectiu.
- 56.** **Acabar amb la bretxa salarial** a través d'una llei d'igualtat retributiva que analitzarà les remuneracions i considerarà discriminació les bretxes de més del 20% en les retribucions de les empreses, de manera que hauran de justificar-les davant dels tribunals. Les grans empreses hauran de realitzar auditories salarials i fer front a sancions en cas de negativa.
- 57.** **Posar ordre a la subcontractació i protegir els drets laborals dels i les treballadores de subcontractes**. Limitarem la subcontractació als serveis especialitzats aliens a l'activitat principal de l'empresa. Quan la subcontractació estigui justificada, les seves treballadores i treballadors tindran les mateixes condicions que les dels de l'empresa matriu.

- 58. Acabar amb el frau de les hores extres.** Serà obligatori que les empreses registrin les hores extres i que les paguin. En llocs de treball a temps parcial serà extraordinària qualsevol hora de feina per sobre del temps del contracte i, per descomptat, es pagarà com a tal.
- 59. Fi del frau de les i dels falsos autònoms.** Se suposarà que hi ha una relació laboral per compte d'altri quan la persona autònoma tingui una única via d'ingressos rellevant. Protegirem qui pateix el frau i obligarem l'empresa a incorporar aquesta persona amb un contracte indefinit i a abonar-li l'afiliació a la Seguretat Social, així com altres drets que hagi generat. Iniciarem una intensa campanya d'inspeccions especialitzades.
- 60. Frenar l'*uberització* de l'economia.** Les persones que depenguin d'aquestes plataformes es consideraran treballadors i treballadores per compte d'altri. Crearem unitats especials per inspeccionar aquests nous models de treball, especialment la utilització de falsos autònoms i el treball mitjançant hores extres sense cotitzar. Farem el mateix dins l'Agència Tributària per controlar el pagament d'impostos a Espanya.

- 61.** Aconseguir un salari mínim interprofessional de 1200 euros a la propera legislatura. Cal arribar immediatament als 1000 euros i assegurar que aquesta quantitat s'actualitza al nivell de 1200 euros, que estableix la Carta Social Europea.
- 62.** Recuperar drets en les feines més precàries i feminitzades. Garantirem els drets de les cambres de pis (les kellys): contracte directe per part de l'establiment hotel·ler i possibilitat de jubilar-se de manera anticipada sense penalització. Garantirem els drets de les treballadores de la llar amb la ratificació del Conveni 189 de la OIT i la seva integració dins el Règim General de la Seguretat Social, amb prestació d'atur o proteccions contra l'acomiadament. Reconixerem la possibilitat de completar llacunes de cotització i de jubilació anticipada sense penalització. S'adoptaran mesures similars respecte d'altres feines feminitzades i precaritzades, com la de les aparadores de calçat i altres.

Article 38.

Es reconeix la llibertat d'empresa dins el marc de l'economia de mercat. Els poders públics garanteixen i protegeixen

l'exercici d'aquella i la defensa de la productivitat, d'acord amb les exigències de l'economia general i, en el seu cas, de la planificació.

63. Establir quotes justes per a les i els autònoms.

És urgent atendre la situació dels treballadors autònoms, que han de cotitzar només pels rendiments que realment obtinguin i no amb la desproporció actual.

64. Reconèixer a les i als autònoms i a les pimes la

condició de consumidors en les seves relacions amb grans corporacions per serveis diferents al de la seva activitat principal. Per evitar la desprotecció davant l'oligopoli elèctric, bancari o de telecomunicacions, adaptarem el dret de consum a les pimes, incloent terminis màxims de pagament per part de les grans empreses.

Article 39.1.

Els poders públics asseguren la protecció social, econòmica i jurídica de la família. [...] 4. Els infants gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets.

65. Garantir la cobertura universal i gratuïta de l'educació infantil (de 0 a 3 anys). En la següent

legislatura configurarem un sistema d'educació infantil (de 0 a 3 anys) que ofereixi una cobertura universal i gratuïta a tots els infants quan acabin els permisos parentals remunerats dels seus progenitors i progenitores. Amb això crearem més de 100 000 llocs de treball directes, amb enormes retorns, a més, en cotitzacions i consum.

66. **Prestació per a la cura de nens, nenes i adolescents**, que arribarà als 1200 euros a l'any de manera universal i als 2000 euros a l'any per a situacions de pobresa severa, i que s'iniciarà de manera urgent amb 600 euros a l'any per a famílies en risc de pobresa, amb un increment del 50% per a famílies d'una sola progenitora o d'un sol progenitor.

67. **Permisos de paternitat i maternitat iguals i intransferibles**. Ampliarem el sistema de permisos perquè, en cas de naixement d'un fill o filla, adopció, guarda amb fins d'adopció i acolliment, aquests siguin iguals, intransferibles i remunerats al 100% de la base reguladora per cada progenitor o progenitora, independentment del sexe i del tipus de família. Amb aquestes característiques, proposarem

l'equiparació immediata a 16 setmanes per a tots dos progenitors o progenitores i un augment de dues setmanes a l'any fins arribar a les 24 setmanes (mig any) per a cada progenitor o progenitora.

- 68.** **Jornada laboral de 34 hores setmanals i reorganització dels temps de feina, lleure i cures.** Implementarem una jornada de 34 hores setmanals sense reducció de salari, protegir-em el temps de desconexió de la feina, la flexibilització d'horaris i les possibilitats del teletreball. Establirem plans de descans familiar per a les persones que es dediquen a les cures i es protegiran aquestes persones professionals amb la ratificació del Conveni 189 de l'OIT i la seva entrada de ple dret en el Règim General de la Seguretat Social.
- 69.** **Incrementar la inversió pública en la infància fins arribar a la mitjana europea** per fer efectiva la igualtat d'oportunitats i la no discriminació dels nens i les nenes.
- 70.** **Protegir les famílies monoparentals i monomarentals** equiparant-les a les famílies nombroses, l'adopció d'una definició que els atorgui seguretat

jurídica, l'increment de les prestacions per la cura dels seus nens i nenes i la prioritat d'accés als serveis i prestacions, com l'educació de 0 a 3 anys durant la seva implantació universal o les beques.

Article 42.

L'Estat vetllarà especialment per la salvaguarda dels drets econòmics i socials dels treballadors espanyols a l'estranger i orientarà la seva política a procurar-ne el retorn.

71. Posar en marxa un Pla Estatal de Retorn perquè totes les persones que vulguin tornar puguin fer-ho. Amb aquesta finalitat, i gràcies als tres horitzons que proposem, es poden crear més d'un milió de llocs de treball i, en aquest sentit, es donarà especial consideració a les persones emigrades que vulguin tornar. Quan es compleixin les condicions de renda, tindran accés immediat a la garantia d'ingressos de 600 a 1200 euros al mes, i modificarem les ofertes de feina pública perquè no discriminin als qui viuen fora.

72. Cap acord que desprotegeixi els espanyols i les espanyoles al Regne Unit davant el *brexít*. Ens comprometem a que el Govern d'Espanya no participi en cap acord entre la Unió Europea

(UE) i el Regne Unit per a la sortida d'aquest de la UE que menyscabi els drets de qualsevol tipus —inclosos els drets socials— dels espanyols i les espanyoles que hi resideixen.

Article 43.

1. Es reconeix el dret a la protecció de la salut. 2. Correspon als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i a través de les prestacions i dels serveis necessaris. La llei establirà els drets i deures de tothom en aquest punt. [...]

73. Assolir la inversió en serveis públics pròpia d'altres Estats de la zona euro en una legislatura. Això suposarà passar de l'actual 6 % del PIB en sanitat al 7,5 % del PIB el 2023, la qual cosa ens permetrà impulsar l'atenció primària i tenir cura del personal sanitari.

74. Posar fre a la mercantilització de la sanitat. Davant dels plans per privatitzar la sanitat pública, adoptarem mesures urgents per protegir aquest patrimoni comú, com per exemple, la substitució de la normativa vigent —que afavoreix l'expansió de la gestió privada de la sanitat— per una que es basi en la gestió pública directa.

- 75.** Reduir les llistes d'espera per garantir que, en una legislatura, cap cita amb un especialista ni operació que tingui a veure amb una patologia greu es retardi més d'un mes.
- 76.** Incorporar el servei de dentista gratuït als serveis del sistema de salut i que aquest cobreixi serveis bàsics no inclosos fins ara, com empastaments, neteges, ortodòncies, endodòncies, pròtesis i fèrules.
- 77.** La nostra gent abans que les cases d'apostes. Per frenar la invasió de les cases d'apostes, s'impedirà que aquests locals obrin abans de les 22.00 hores i que puguin publicitar-se, tant si ho fan en locals com per internet, tal com passa amb altres productes nocius, com l'alcohol i el tabac. S'afegiran també altres proteccions per reduir les addiccions i s'augmentaran els impostos per destinar-los a la prevenció i al tractament del mal social que produeixen. En contraposició, impulsarem centres socials per a joves en aquests barris.

Article 44.2.

Els poders públics promouran la ciència i la investigació científica i tècnica en benefici de l'interès general.

78. Convertir la ciència i la R+D+I en un puntal de la nostra economia augmentant la inversió pública en R+D+I al 2% del PIB al final de la legislatura. Els ajuts directes (que s'executaran al 100%) superen amb escreix els crèdits financers, que es limitaran a aquells l'execució dels quals sigui molt probable, i garantirem que les subvencions a empreses es dediquin realment a la R+D+I i no a activitats ja consolidades.
79. Revertir l'expulsió de científics i científiques amb un pla de xoc per situar-nos, en una legislatura, al nivell de la Unió Europea en la proporció de persones dedicades a la investigació, amb un augment net de 5000 investigadors i investigadores cada any.
80. Una carrera acadèmica estable i digna. Un nou Estatut del Personal Investigador establirà uns criteris clars i objectius per accedir a cada nova fase, de manera que fins a un 75% de les persones que inicien una carrera científica puguin dedicar-se de manera estable a la

ciència o a l'educació superior. Protegirem les posicions postdoctorals, l'estabilització del personal precari dels centres de recerca, el desenvolupament d'una carrera professional tècnica i d'administració i serveis, i reconeixem als investigadors i a les investigadores en formació els drets reconeguts al conjunt de treballadors i treballadores. Aquesta carrera es nodrirà també d'investigadors i investigadores que van abandonar la carrera acadèmica i de personal docent i investigador a temps complet que substitueixi l'actual proliferació de figures docents amb salaris baixos, com els associats i les associades.

- 81.** Programa de Retorn d'investigadors i d'investigadores a l'estranger, amb una oferta d'un contracte de quatre anys de durada al final del qual serà possible l'estabilització mitjançant criteris objectius i predeterminats.

- 82.** Crear un Centre Nacional de Robòtica Aplicada (CNRA) per construir un pol d'innovació en tecnologies digitals aplicades, amb tres línies d'investigació principals en nous processos industrials, de serveis i de millora de la vida de les persones dependents.

Article 45.

1. Tothom té dret de disposar d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, i el deure de conservar-lo. 2. Els poders públics vetllaran per la utilització racional de tots els recursos naturals, a fi de protegir i millorar la qualitat de la vida i defensar i restaurar el medi ambient, amb el suport de la indispensable solidaritat col·lectiva. [...]

83. Horitzó Verd: mobilitzarem cada any un 2,5% del PIB de capital públic i privat per reduir les nostres emissions de CO₂ a la meitat en una dècada i en un 90% el 2040, i complirem, així, els objectius del Panell Intergovernamental de Canvi Climàtic de l'ONU. A més a més, es crearan 600 000 llocs de treball nets al llarg del procés.

84. Prohibir la mercantilització de l'aigua. La compravenda de drets concessionals és la manera moderna de convertir un dret humà com l'aigua en un producte financer. Per això, impedirem per llei el tràfic amb aquest bé comú.

85. Recuperar per a la funció pública i amb la màxima transparència tota la gestió de l'aigua en una legislatura. Això inclourà la reversió i paralització de les privatitzacions del subministrament,

el reg, el sanejament i la depuració d'aigües, i farà inviablcs escàndols com els del cas Lezo o Acuamed.

- 86. Implementar mesures fiscals per avançar cap a un horitzó verd:** abaixarem l'impost de matriculació i de circulació als cotxes híbrids i elèctrics; reformarem l'IRPF per establir desgravacions per l'ús d'abonaments de transport públic i per l'adquisició d'electricitat 100% renovable, i aplicarem un impost a les empreses energètiques que gravi la producció d'energies no renovables.

- 87. Protegir els drets dels animals.** Aprovarem una Llei de Benestar Animal; abaixarem l'IVA dels serveis veterinaris i dels productes d'alimentació animal; es tipificarà el delictc de maltractament d'animals salvatges, i s'elevaran les penes per l'abandonament d'animals. Així mateix, s'eliminaran les subvencions públiques a la tauromàquia i es prohibiran espectacles que impliquin maltractament animal.

- 88. Intensificar la lluita contra els incendis i millorar les condicions laborals dels bombers forestals.** Garantirem un finançament suficient

dels mètodes de prevenció durant l'hivern i una millora clara del reconeixement professional dels bombers, dels seus salaris, de les seves condicions laborals, de la seva estabilitat i de les seves condicions de seguretat.

Article 47.

Tots els espanyols tenen dret a un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per tal de fer efectiu aquest dret, i regularan la utilització del sòl d'acord amb l'interès general per tal d'impedir l'especulació. [...]

89. Blindar a la Constitució el dret a l'habitatge com a dret fonamental i desenvolupar legalment les garanties de la seva efectivitat, d'acord amb el dret internacional. Això implicarà afrontar efectivament l'accés a l'habitatge com una qüestió d'Estat.

90. Intervenir el mercat dels lloguers per impedir pujades abusives mitjançant el control de preus i garantir un lloguer estable i segur per a persones inquilines i petites propietàries mitjançant índexs de preus i l'acció dels ajuntaments, perquè cap família pagui més del 30% de la seva renda en concepte de lloguer.

A més a més, es crearà un model de contracte de lloguer indefinit que doni seguretat a les dues parts.

91. **Crear un gran parc de lloguer públic de preu assequible.** Incrementarem en 50 000 habitatges a l'any, durant tota la legislatura, el parc d'habitatge de lloguer social mitjançant un mecanisme de cessió obligatòria dels habitatges buits dels grans propietaris —que donarà prioritat a la població jove— i l'augment de la inversió pública en habitatge fins a equiparar-la a la mitjana europea.

92. **Lluitar contra els fons voltor i l'especulació amb l'habitatge.** Auditarem els actius tòxics de les entitats financeres rescatades amb diners públics i incorporarem, així, els habitatges cedits a fons voltor o a la Sareb als programes d'habitatge. Elaborarem un cens públic d'habitatges buits d'entitats financeres i fons voltor i suprimirem les SOCIMI.

93. **Posar límit a l'excessiva proliferació de pisos turístics per recuperar l'habitabilitat dels nostres barris i avançar cap a un model de turisme sostenible.** Estudiarem també establir un

percentatge màxim d'habitatges destinats a pisos turístics en funció de les característiques de cada barri per tal de descentralitzar l'activitat turística i millorar la convivència.

- 94. Protegir els deutors i les deutores hipotecaris sense recursos suficients** mitjançant la limitació del seu deute al valor del bé hipotecat i el reconeixement de drets de reestructuració de deute, quitança i dació en pagament. Adoptarem mesures addicionals de protecció a famílies amb ingressos inferiors a 3 IPREM que no poden pagar la hipoteca, i derogarem l'IRPH com a indicador dels tipus d'interès variable en crèdits o préstecs hipotecaris amb efecte retroactiu.

Article 48.

Els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Crear un gran parc de lloguer públic de preu assequible. Incrementarem en 50 000 habitatges a l'any, durant tota la legislatura, el parc d'habitatge de lloguer social mitjançant un mecanisme de cessió obligatòria

dels habitatges buits dels grans propietaris —que donarà prioritat a la població jove— i l'augment de la inversió pública en habitatge fins a equiparar-la a la mitjana europea.

- 95.** Protecció especial per als joves a l'atur. El període de cotització exigint per tenir dret a la prestació d'atur es reduirà a la meitat per a menors de 30 anys, i la durada de la prestació pujarà d'un terç del temps treballat a la meitat.
- 96.** Crear una targeta de transport única i gratuïta per a menors de 26 anys i a un preu màxim d'1 euro per trajecte per al conjunt de la població. Això s'aplicarà als àmbits urbà i metropolità, comarcal, entre illes i provincial, i estarà vinculat a un augment de la qualitat i freqüència d'aquests transports.

Article 49.

Els poders públics duran a terme una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals es prestarà l'atenció especialitzada que requereixin i els empararan especialment en la consecució dels drets que aquest títol atorga a tots els ciutadans.

97. **Modificar la noció de *disminuïts* per adaptar-la al segle XXI** i dotar-la de protecció constitucional de rang de dret fonamental mitjançant l'adaptació del seu enfocament i contingut al paradigma dels drets humans de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
98. **Crear per llei un Fons Estatal per a l'Accessibilitat Universal**, amb una dotació de l'1% de la inversió anual dels Pressupostos Generals de l'Estat en obres públiques i infraestructures, noves tecnologies i societat de la informació per finançar actuacions d'accessibilitat universal en tots els àmbits, de manera que es garanteixi una vida independent a totes les persones amb diversitat funcional.
99. **Reconeixement constitucional de les llengües de signes espanyoles** i desenvolupament de la Llei 27/2007, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat visual i sordcegues.

Article 50.

Els poders públics garantirán la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat, mitjançant pensions adequades i actualitzades periòdicament. Amb independència de les obligacions familiars, en promourán el benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els problemes específics de salut, habitatge, cultura i lleure.

100. **Garantia d'actualització de les pensions.** Establirem l'actualització per llei de les pensions a l'IPC de manera immediata i mirarem de blindar aquesta garantia constitucionalitzant-la de forma expressa.
101. **Derogar el factor de sostenibilitat,** que produiria un descens en la pensió inicial d'entre el 9 i el 18% en les properes dècades. Els i les pensionistes ja van aconseguir que el Govern del PP hagués de suspendre'n l'entrada en vigor el 2019, però no es va eliminar, sinó que es va posposar per l'any 2023.
102. **Incrementar les pensions mínimes i les no contributives.** Si s'estableix una garantia universal d'ingressos suficients de, com a mínim, 600 euros per persona sola, que podria

elevar-se fins els 1200, s'elevarien aquestes pensions mínimes i no contributives.

Article 51.1.

Els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i dels usuaris, i en protegiran amb procediments eficaços la seguretat, la salut i els legítims interessos econòmics.

103. Fi de l'estafa dels 902. Abandonarem la pràctica de derivar la gent a números de tarificació afegida, com els 902 i similars. Per la seva banda, els telèfons d'atenció seran accessibles a les persones amb diversitat intel·lectual o d'edat avançada.

Reconèixer a les i als autònoms i a les pimes la condició de consumidors en les seves relacions amb grans corporacions per serveis diferents al de la seva activitat principal.

Títol II

De la Corona

Article 56.3.

La persona del Rei és inviolable i no està subjecta a responsabilitat. [...]

- 104.** Suprimir els aforaments i acabar amb la irresponsabilitat del Rei. Treballarem també en una reforma constitucional per eliminar el privilegi judicial més greu, que és l'absència de responsabilitat del monarca, i obrirem una comissió d'investigació sobre els negocis de la monarquia.

Article 57.1.

La Corona d'Espanya és hereditària en els successors de S. M. Joan Carles I de Borbó, legítim hereu de la dinastia històrica. La successió al tron seguirà l'ordre regular de primogenitura i representació, i serà preferida sempre la línia anterior a les posteriors; en la mateixa línia, el grau més pròxim al més remot; en el mateix grau, l'home a la dona, i en el mateix sexe, la persona major a la menor.

- 105.** Espanya és un país feminista compromès amb la igualtat.

Títol III

De les Corts Generals

Article 68.1.

El Congrés es compon d'un mínim de 300 i un màxim de 400 diputats, elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, en els termes que estableixi la llei.

106. Reformar la llei electoral per tal d'atendre el principi d'«una persona, un vot» i augmentar la proporcionalitat del sistema. Substituïrem la fórmula de repartiment d'escons de D'Hondt per la de Sainte-Laguë, més proporcional.

107. Llistes cremallera a tots els processos per tal de garantir la presència de dones a les institucions. Superarem la regla de paritat que va introduir la Llei d'Igualtat (40-60%) en fer obligatori un sistema de llistes cremallera, que només es trencarà si beneficia les dones.

Article 68.2.

La circumscripció electoral és la província. [...]

108. Crear una circumscripció electoral exterior per fer sentir la veu dels qui viuen fora, i que aquesta suposi una representació política proporcional als 2,5 milions de compatriotes que viuen fora del nostre país.

- 109.** Garantir el vot dels que són fora mitjançant la derogació del vot pregat. S'eliminarà aquesta cursa d'obstacles per votar que es va imposar el 2011 contra els i les compatriotes a l'estranger i que PP, PSOE i Cs no han volgut treure.

Article 69.2.

Els votants de cada província elegiran quatre senadors per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret [...].

- 110.** Reformar la llei electoral per fer que el Senat sigui més proporcional. Substituïrem el sistema majoritari actual —que fa que, per exemple, el PP tingui un 62% dels senadors i les senadores d'elecció directa amb poc més del 30% dels vots— per un sistema més just, similar al del Congrés.

Títol IV

Del Govern i de l'Administració

Article 103.1.

L'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al dret.

- 111.** Digitalitzar l'Administració i reduir la burocràcia. Avançarem cap a la fi dels papers i la reducció dràstica de la burocràcia. Tot respectant la privacitat, les dades públiques es desplegaran en formats oberts, interoperables i accessibles, fins i tot quan els generin empreses que gestionen serveis públics. La recollida de dades personals es limitarà a les imprescindibles i amb una finalitat concreta, i implementarem un Pla de Sobirania Tecnològica de les Administracions per transitar cap a les tecnologies lliures i potenciar les pimes del sector.

Article 103.3.

La llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis del mèrit i de la capacitat, les peculiaritats de l'exercici del seu dret a la sindicació [...].

- 112.** Recuperar els drets laborals al sector públic. Garantirem la recuperació del poder adquisitiu i dels drets laborals relacionats amb la

conciliació de la vida familiar, així com els drets de jubilació. També revisarem les pensions del sector públic que han vist minvades les seves bases de cotització.

Article 104.1.

Les forces i els Cossos de seguretat sota la dependència del Govern tindran per missió protegir el lliure exercici dels drets i de les llibertats i garantir la seguretat ciutadana.

- 113.** Culminar l'equiparació salarial de la Policia i la Guàrdia Civil, fent efectiva la iniciativa legislativa popular de proposició de llei per a l'Efectiva Igualtat i Equiparació Salarial de les Polícies de l'Estat espanyol.

- 114.** Dignificar la situació de les funcionàries i els funcionaris de presons. Millorarem les seves condicions sociolaborals, pel que fa a retribució, formació i mitjans, amb l'equiparació de condicions entre personal funcionari i laboral. Incrementarem la plantilla per donar resposta a les 3400 vacants actuals sense cobrir i desprivatitzarem la vigilància dels perímetres de les presons.

Títol VI

Del poder judicial

Article 117.1.

La justícia emana del poble i és administrada en nom del Rei pels jutges i pels magistrats que integren el poder judicial, independents, inamovibles, responsables i sotmesos únicament a l'imperi de la llei.

115. | Eliminarem la referència arcaica que diu que la justícia s'administra en nom del Rei, quan aquesta, en realitat, emana del poble.

Article 119.

La justícia serà gratuïta quan la llei ho disposi i, en qualsevol cas, per a aquells que acreditin insuficiència de recursos per a litigar.

116. | Reformar la llei de taxes judicials perquè ningú no es quedi fora del sistema per motius econòmics. Així mateix, augmentarem els recursos de formació i d'especialització dels professionals, especialment en perspectiva de gènere.

Article 122.2.

El Consell General del Poder Judicial és l'òrgan de govern d'aquest darrer [Poder Judicial]. [...]

117. | Reformar el Consell General del Poder Judicial (CGPJ) per a reforçar-ne la independència

a través d'un sistema d'elecció directa per part de la ciutadania. Fins llavors, millorarem el sistema parlamentari d'elecció de vocals per augmentar la pluralitat i la transparència. El CGPJ haurà de complir, en tots els nomenaments discrecionals, els principis de mèrit, capacitat i paritat de gènere.

Article 123.1.

El Tribunal Suprem, amb jurisdicció a tot Espanya, és l'òrgan jurisdiccional superior en tots els ordres, llevat del que es disposa en matèria de garanties constitucionals.

- 118.** Tornar a prestigiar el Tribunal Suprem i modernitzar l'accés a la carrera judicial. L'aplicació estricta dels principis de mèrit, capacitat i paritat de gènere restablirà el prestigi perdut de totes les seves sales, especialment la Tercera. Modernitzarem també el sistema d'accés a la carrera judicial, inspirats en els millors elements dels sistemes europeus, de manera que se superi el sistema d'oposició memorística i de preparació privada, que perpetuen el biaix econòmic i els vicis de formació del poder judicial.

- 119.** Recuperar per a la gent l'impost de les hipoteques. Les persones hipotecades recuperaran

tots els impostos relacionats amb les hipoteques que no haurien d'haver pagat, tal com va indicar la primera sentència del Tribunal Suprem. L'Agència Tributària reclamarà aquests impostos als bancs amb caràcter retroactiu.

Títol VII

Economia i Finances

Article 128.

1. Tota la riquesa del país en les seves diverses formes, i sigui quina sigui la titularitat, resta subordinada a l'interès general. 2. Es reconeix la iniciativa pública en l'activitat econòmica. Mitjançant una llei, determinats recursos o serveis essencials podran ser reservats al sector públic [...].

120. Crear una empresa pública elèctrica, institució fonamental per a la transició cap a un horitzó verd que liderarà la instal·lació d'energies renovables i la transformació del mercat elèctric. També s'ocuparà d'implementar una factura de la llum més baixa i de garantir que ningú pateixi pobresa energètica. Treballarà de forma coordinada amb les empreses públiques municipals.

121. Aprofitar Bankia com a banc públic. S'aprofitarà que ja vam rescatar aquesta entitat amb diners públics per introduir competència en el sector, assegurar que tinguin accés al crèdit els elements més productius i dinàmics del nostre sistema —com són les autònomes i els autònoms, les pimes i les empreses de l'economia social—, introduir paràmetres de justícia al mercat de les hipoteques i atendre les funcions socials de la banca de les quals altres

entitats no es preocupen, com caixers o inversions en habitatge social.

- 122.** Crear un Banc d'Inversió per a la Transició Tecnològica i Econòmica (BITTE) per tal d'assumir les principals inversions per a la transformació productiva que emprendrem, no tan sols pel que fa a l'expansió de les energies renovables, del cotxe elèctric i d'altres indústries verdes, sinó pel que fa a la digitalització de la nostra indústria o a l'impuls a les inversions en R+D+I.

- 123.** Restaurar automàticament la gestió pública de les centrals hidroelèctriques amb concessions per a l'explotació privada que hagin caducat o ho facin en el futur, fet que permetrà protegir la salut dels nostres rius, garantir el reg i controlar les crescudes i el subministrament d'aigua potable sense que hi interfereixin interessos econòmics espuris.

- 124.** Recuperar la participació pública en sectors estratègics i posar en marxa un Pla de Recuperació Industrial a les zones que han estat deliberadament desindustrialitzades. L'Estat s'implicarà en una política industrial de futur

en col·laboració amb els sectors afectats i amb la suficient dotació pressupostaria.

- 125. Reforçar les lleis antimonopoli.** La desigualtat de forces entre, d'una banda, els oligopolis i, de l'altra, les pimes i les persones consumidores creix, la qual cosa perjudica la nostra economia. Implementarem una legislació en la línia de la nord-americana, amb instruments efectius per a l'Administració. S'augmentaran les multes en casos de càrtel i oligopolis. Es reforçarà la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, els membres de la qual s'escolliran al Congrés.

Article 129.2.

Els poders públics promouran eficaçment les diverses formes de participació en l'empresa i fomentaran, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives. També establiran els mitjans que facilitin l'accés dels treballadors a la propietat dels mitjans de producció.

- 126. Clàusules socials i contractació pública com a instruments per generar valor social.** L'Administració Pública orientarà les seves contractacions cap a objectius socials, cap a la generació de riquesa amb justícia, amb bones condicions

laborals, amb respecte a les normes ambientals i a la igualtat de gènere, alhora que poden dirigir-se a enfortir l'economia local.

- 127. Democratitzar les empreses.** Donarem suport a les empreses de l'economia social, on qui hi aporta la feina i la creativitat en el dia a dia també dirigeix l'empresa. Impulsarem la participació dels treballadors en la direcció i en l'accionariat de les empreses, com ja passa a Alemanya i a França.
- 128. Garanties efectives contra les deslocalitzacions d'aquelles empreses que siguin una font essencial d'ocupació a les seves comarques.** Qui rebi ajuts o subvencions públiques signarà un contracte de 10 anys de permanència (entre altres mesures), i aquestes garanties s'implementaran de manera especial a les comarques més vulnerables a la despoblació.

Article 130.1.

Els poders públics atendran a la modernització i al desenvolupament de tots els sectors econòmics i, assenyaladament, de l'agricultura, la ramaderia, la pesca i l'artesania, a fi d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols.

- 129.** Establir per llei un preu de sosteniment (preu mínim) per tal de protegir els petits i mitjans productors agropecuaris i perseguir l'anomenada «venda a resultes», en què la producció es lliura sense saber-ne el preu i només es cobra quan finalment es ven.

Article 131.1.

L'Estat, mitjançant una llei, podrà planificar l'activitat econòmica general per a atendre les necessitats col·lectives, equilibrar i harmonitzar el desenvolupament regional i sectorial, i estimular el creixement de la renda i de la riquesa i la distribució més justa d'aquesta darrera.

Implementació de les propostes de l'Horitzó Verd i Nou Model Industrial, de l'Horitzó Morat i Economia de les Cures, i de l'Horitzó Digital i Nova Economia, la qual cosa suposa la possibilitat de crear més d'un milió de llocs de treball.

- 130.** Crear una Vicepresidència de Transició Ecològica i Nou Model Industrial; una de Feminismes i Economia de les Cures, i una altra de Digitalització i Nova Economia, per tal de dirigir i coordinar aquestes reformes amb la resta de les administracions i agents socials.

Article 135.

1. Totes les administracions públiques adequaran les seves actuacions al principi d'estabilitat pressupostària. 2. L'Estat i les comunitats autònomes no podran incórrer en un dèficit estructural que superi els marges establerts, si s'escau, per la Unió Europea per als seus Estats membres. [...]

131. Derogar les normes que han institucionalitzat l'austeritat i la dècada perduda a Espanya (article 135 de la Constitució i Llei d'Estabilitat Pressupostària) perquè la prioritat dels pressupostos públics sigui sempre el benestar de la ciutadania.

132. Reformar el sistema de finançament autonòmic. Es dissenyaran, en diàleg amb les comunitats autònomes, i es garantiran tres condicions: en lloc de basar-se en un «sostre de despesa», aquest sistema es basarà en un «sòl d'ingressos», que permetrà finançar serveis públics dignes a tot Espanya; totes les comunitats autònomes rebran més finançament del que reben actualment, i es reduirà la desigualtat territorial pel que fa al finançament.

Títol VIII

De l'organització territorial de l'Estat

Article 138.1.

L'Estat garanteix la realització efectiva del principi de solidaritat consagrat en l'article 2 de la Constitució i vetllarà per l'establiment d'un equilibri econòmic, adequat i just entre les diverses parts del territori espanyol, i atindrà assenyaladament les circumstàncies del fet insular.

- 133.** **L'Espanya buidada, primer.** Prioritzarem el món rural a l'hora d'implementar les reformes proposades i descentralitzarem les inversions. Reduirem l'IBI de les poblacions de menys de 5000 habitants, compensant els municipis pel descens en la recaptació, i crearem un fons per lluitar contra la despoblació a les comarques més vulnerables.
- 134.** **Impuls al finançament municipal** mitjançant l'articulació del criteri poblacional, juntament amb altres criteris, amb l'objectiu de tancar la bretxa territorial i la incorporació de fons de compensació del valor forestal que augmentin la contribució del conjunt del país al sosteniment dels béns comuns lligats al món rural.
- 135.** **Pla 8131: tots els nostres pobles connectats a internet en una legislatura.** Accés a internet de banda ampla a 30 Mbps i a 3G en qualsevol

nucli habitat a un preu assequible, al qual hi contribuiran les grans empreses del sector mitjançant un cànon.

- 136. Paquet de serveis bàsics.** Garantirem que totes les poblacions puguin comptar amb els següents serveis: servei de transport adequat que comuniqui diàriament a demanda amb la capital de comarca; atenció sanitària a domicili de qualitat, quan no sigui possible tenir un centre de salut; atenció immediata d'una patrulla de la Guàrdia Civil en un màxim de 15 minuts; repartiment habitual de subministraments bàsics quan no sigui possible disposar d'una botiga d'ultramarins; com a mínim un caixer automàtic en un radi de 20 quilòmetres, i centres culturals ciutadans a cada capital de comarca, així com una oferta cultural descentralitzada.
- 137. Garantia legal de justícia territorial en les inversions per a transport públic, col·lectiu o de baixes emissions.** Prioritzarem la construcció de noves infraestructures i la millora de les existents, així com el manteniment per als territoris que han patit una història d'aïllament i de males connexions.

- 138.** Fer del tren el sistema prioritari en la vertebració del territori, amb inversions estratègiques per estendre un sistema de transport públic de baixes emissions, a un preu assequible i que no deixi fora cap part del país.
- 139.** Vertebrar el territori a través de la posada en marxa o la millora urgent de les línies ferroviàries a les zones amb més dèficit d'infraestructures mitjançant la realització immediata d'una auditoria general del sistema per tal de detectar els trams més urgents. Aprofitament d'aquestes noves i millors línies per assolir un veritable efecte de xarxa a través de l'impuls dels eixos transversals ferroviaris i de la millora de les connexions ferroviàries internacionals amb França i Portugal.
- 140.** Anar cap a una connexió a internet com a dret bàsic i d'accés gratuït. Garantirem un accés a internet de 30 Mbps per a qualsevol nucli habitat a un preu assequible, així com l'accés a una connexió a internet de caràcter bàsic i impulsarem la competència efectiva en el sector de les telecomunicacions que baixi aquesta factura al nivell de la mitjana europea.

Article 139.2.

Cap autoritat no podrà adoptar mesures que directament o indirectament obstaculitzin la llibertat de circulació i l'establiment de les persones i la lliure circulació de béns per tot el territori espanyol.

141. Posar en marxa un pla d'inversions a les nostres infraestructures ferroviàries amb paràmetres de qualitat, sostenibilitat i justícia territorial. S'augmentarà la freqüència dels serveis existents de curta i mitja distància (metro, rodalies, regionals) i es crearà el servei allà no existia. L'objectiu és que, l'any 2030, la demanda de transport ferroviari de tots els municipis de més de 20000 habitants sigui atesa.
142. No es renovaran les concessions d'autopistes a grans corporacions. Els peatges s'aniran incorporant al patrimoni comú i abaratint-se o esdevindran gratuïts. Mentrestant, es buscaran fórmules per a reduir-los o eliminar-los en aquells trams excessivament cars o que, si s'obrissin, permetrien reduir els accidents.
143. Declarar el taxi servei públic d'interès general i establir un requisit de dues hores de

precontractació per als VTC. Garantirem el compliment de la regla de proporcionalitat 1/30 i desenvoluparem una aplicació pública que integri tota la informació disponible sobre mobilitat (rodalies, metro, busos, taxis, etc.), els mecanismes de reserva i de pagament.

- 144.** Protegir els drets dels petits i mitjans transportistes enfront de les pràctiques abusives de les grans companyies de distribució i dels grans ports. Prohibirem l'emissió de pagarés a més de 30 dies i fixarem un preu mínim per quilòmetre basat en els preus mitjos, entre altres mesures.

Article 149.1.

L'Estat té competència exclusiva sobre les matèries següents: [...] 25a. Bases del règim miner i energètic.

- 145.** Reduir la producció energètica basada en combustibles fòssils a la meitat en una dècada i arribar al 100% de la producció de fonts renovables el 2040. Abans de perdre's un lloc de treball del sector dels combustibles fòssils, se'n crearan dos amb condicions laborals idèntiques o millors. La transició energètica serà justa o no serà.

- 146.** Línia d'ajuts directes a la inversió de petites i mitjanes instal·lacions renovables. Establirem també una regulació que afavorirà les instal·lacions d'autoconsum compartit i una solució per reparar la situació dels petits inversors perjudicats pel «cop de destrial a les renovables».
- 147.** Rehabilitació de 500 000 habitatges a l'any, com a mínim. Donarem prioritat a les llars i barris més vulnerables i als edificis situats en zones menys poblades. Les famílies podran reduir fins al 50% el seu consum d'energia i estalviar una mitjana de 400 euros anuals en la factura. Alhora, es crearan milers de llocs de treball en un sector tan castigat com és el de la construcció.
- 148.** Augment de fins al 25% de cotxes elèctrics o que funcionin amb altres tecnologies alternatives als combustibles fòssils en els turismes venuts a Espanya el 2025 i fins al 70% el 2030, per aproximar-nos a l'objectiu del 100% el 2040. El canvi del parc mòbil no suposarà cap cost afegit a l'economia de les famílies.
- 149.** Una factura de la llum més barata i justa. El terme fix no serà superior al 25% de la factura

i, respecte a l'energia consumida, els primers kWh (que són imprescindibles per portar una vida digna) tindran un preu més baix, que augmentarà en els següents per tal de penalitzar el malbaratament.

150. **Posar ordre a l'oligopoli energètic eliminant-ne els privilegis i retornant el poder a les pimes i a qui paga la llum.** Per a això, es canviaran les condicions de la subhasta, per tal que l'energia renovable tingui una retribució estable, i s'eliminaran els injustos «beneficis caiguts del cel», entre altres mesures.

151. **Subministraments bàsics garantits.** Amb les reformes estructurals del sistema elèctric, s'abaixarà el preu de la factura de la llum, però també s'impediran els talls de subministraments bàsics d'aigua, llum i gas a les primeres residències quan aquests subministraments no es puguin pagar. Aquests ajuts no implicaran requisits burocràtics i duraran el que duri la situació de necessitat.

Títol IX

Del Tribunal Constitucional

Article 159.1.

El Tribunal Constitucional es compon de dotze membres nomenats pel Rei, dels quals, quatre a proposició del Congrés, per majoria de les tres cinquenes parts dels seus membres, quatre a proposició del Senat, amb idèntica majoria, dos a proposició del Govern, i dos a proposició del Consell General del Poder Judicial.

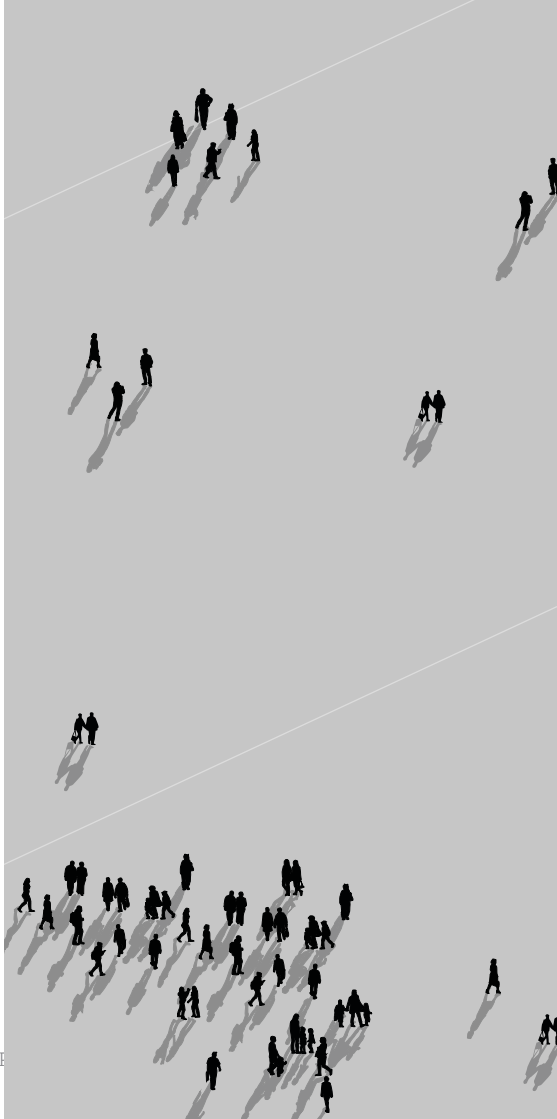
- 152.** Despolititzar el Tribunal Constitucional amb un sistema de nomenaments en el qual prevalgui el consens i no les quotes partidistes. Es derogarà la «reforma exprés» de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional duta a terme pel PP el 2015.

Disposició derogatòria

Disposició derogatòria 3a.

Així mateix queden derogades totes les disposicions que s'oposin al que estableix aquesta Constitució.

- 153.** El compliment d'aquesta Constitució és incompatible amb les normes i actuacions dels poderosos, que obstaculitzen l'avenç del nostre país cap a un horitzó verd i un nou model industrial, cap a un horitzó morat i una economia feminista de les cures i cap a un horitzó digital amb una nova economia. De la mateixa manera, el compliment d'aquesta Constitució és incompatible amb la corrupció i amb les actuacions que lesionen **les llibertats i els drets de la ciutadania**. Aquesta Constitució garanteix que les transformacions assenyalades es realitzen amb **justícia laboral i justícia en les pensions, amb justícia social, amb justícia fiscal i amb justícia territorial**.

eleccions generals 28A

la
història
l'escrives
tu

PODEM.